

Güneşin doğduğu yerden geliyor

KRİZANTEM (Kasımpatı)

Anavatanı Japonya olan ve Compositae familyası içinde yer alan krizantemi, Avrupa 17 yüzyılın sonlarında tanıdı

si oranı 33.000-107.000 lux arasında değişmektedir.

3) Sıcaklık: Krizantem serin iklim bitkisi olması nedeniyle gündüz 18-21oC, gece ise 15-16oC sıcaklık ister. Normal tomurcuğ teşekkülü için gün uzunluğunun yanında sıcaklıkta etkilidir. Bazı çeşitler 13.5oC sıcaklığın altında, bazı çeşitlerde ise 19-25oC'nin üzerindeki sıcaklıklarda çiçek tomurcuğu teşekkül etmez. Dolayısıyla çiçek açmazlar. Bu nedenle yıl boyu krizantem yetiştiriciliğinde sera sıcaklığının kışın 13oC'den düşük, yazın ise 21-25oC'den yüksek olmaması gerekir. Gece sıcaklığı tomurculanma döneminde 12-13oC, çiçeklenme döneminde ise 15.5oC olmalıdır. Bazı çeşitler düşük sıcaklıkta çiçek tomurcuğu oluşturamaz. Yaz aylarında yüksek, kış aylarında ise düşük sıcaklıklar esas tomurcuğun gelişimini durdurarak altan gelen sürgünlerin uzamasına neden olur. Işık ve sıcaklığın çiçek oluşumu ve gelişmesine uygun olmadığı durumlarda kör tomurcuğ teşekkül etmekte ve tomurcuğlar çiçek açmamaktadır.

Yetiştirme Tekniği:

Dikim: Dikim sıklığı; dikim zamanı, çeşit ve yetiştirme sistemine yani uç alma (pinç) işleminin yapılıp yapılmayacağına göre değişir. Uç alma işlemi yapılacak bitkiler yazın genellikle 15 x 18 cm, kışın ise 18 x 20 cm veya 18 x 22 cm sıra üzeri ve sıra arası mesafelerde dikilirler. Uç alma işlemi yapılmayacak bitkiler ise yazın ve sonbaharda genellikle 10 x 15 cm, kışın ise 13 x 15 cm aralıklarla dikilir. Bununla birlikte uç alma yapılmadan bir bitkiden tek dal alınması planlanıyorsa 10 x 15 cm, iki dal alınması planlanıyorsa 15 x 20 cm, üç dal alınması planlanıyorsa da 20 x 23 cm aralıklarla dikilmelidir. Yatak genişliğinin 1 m olması kültürel işlemler bakımından kolaylık sağlar. Ucu

alınan bitkilerde bitki başına 2 veya 3 adet dalın bırakılması kalite açısından önemlidir. Uç dalın üzerinde sürgün bırakılması durumunda kalite düşmektedir. Uç alma yapılan yetiştiricilikte 12.5 x 12.5 cm sıra arası ve sıra üzeri mesafelerde 8 sıralı dikimde yapılmaktadır.

Işıklandırma ve Karartma:

Işıklandırma: Krizantem fotoperiyodik gösteren kısa gün bitkisidir. Gün uzunluğu 12 saat veya daha kısa olan aylarda çiçek tomurcuğu meydana getirirken, gün uzunluğu 12 saatten uzun olan aylarda ise çiçek oluşturma ancak karartma ile sağlanabilmektedir. Ülkemizin de içinde bulunduğu kuzey yarımkürede 5 Ekim-10 Mart tarihleri arasında kısa gün koşulları hakimdir.

Bu dönemde yapılan yetiştiricilikte bitkiyi vegetatif aşamada tutmak amacıyla ışıklandırma yapılması gerekmektedir. Işıklandırma bitkinin dikimi ile başlar ve çeşitlere göre değişmekle birlikte dört hafta devam eder. Bu dönemde bitkiler yaklaşık 30-35 cm boya ulaşmış olurlar. Işıklandırmada istenilen aydınlatma şiddeti;

120 cm enindeki yastıklara iki sıra yastık üzerinde 1 sıra ışık (100 W) veya üç sıra yastık üzerinde iki sıra ışık (150 W) toprak üzerinden 150 cm yükseklikte, 180 cm aralığı sıralanması ile sağlanabilir.

Aydınlatma gece 22.00-02.00 arası aylara göre 2-4 saat süreyle gece bölümünde çeşitlerin kritik gün uzunluğu dikkate alınarak yapılmalıdır. Işıklandırma 4 saatlik karanlık periyotta (22.00-02.00) her 30 dakikada altı dakika ışık veya her beş dakikada bir dakika ışık verilerek gece bölmesi şeklinde yapılabilir.

■ Devamı gelecek sayıda

**Dr. SONER
KAZAZ**

S.D.Ü. Ziraat
Fakültesi Bahçe
Bitkileri Bölümü

Compositae familyası içinde yer alan bir olup anavatanı Japonya'dır. Avrupa'da ilk kez üretimine 1688 yılında Hollanda'da başlamıştır. 1800 yılında ise Amerika'da yetiştiriciliği başlamıştır. 1930 yılında ise yine Amerika'da gün uzunluğu uygulamasıyla yıl boyu krizantem üretimine geçilmiştir. Krizantem büyüme özelliklerine göre standart (kelle) ve sprej (ponpon) olmak üzere ikiye ayrılır. Standart tiplerde bütün yan tomurcuğlar alımp sadece tepe tomurcuğu bırakılarak sap üzerinde bir çiçek, sprej tiplerde ise sadece tepe tomurcuğu alınarak bir sap üzerinde birden fazla çiçek teşekkülü sağlanır. Sprej krizantemlerde kendi içlerinde şekil ve formlarına göre ponpon, yalınkat, dekoratif ve anemon tipleri olmak üzere 4 gruba ayrılmaktadır.

Krizantem Ekolojik İstekleri:

1) Toprak: Krizantemde aynı yerden bir yıl içerisinde üç defa ürün alınabilmesi mümkün olduğundan dolayı toprağın yumuşak, geçirgen ve organik maddece zengin olması istenir. Uzun gün yetiştiriciliğinde dekara 2 ton, kısa gün yetiştiriciliğinde ise dekara 3 ton çiftlik gübresi yeterli olmaktadır. Ayrıca toprak hastalık ve zararlılardan arı olmalıdır. Krizantem tuza karşı hassas bir bitki olması nedeniyle toprakta tuzluluk sorunu olmamalı, tuz sorunun olduğu topraklar ise bol su ile yıkanmalıdır.

2) Işık: Krizantem kısa gün bitkisidir. Yani bitkiler uzun günlerde vegetatif gelişmelerini, kısa günlerde ise çiçek oluşumu ve gelişmesini tamamlarlar. Böylece uzun günler çiçeklenmeyi, kısa günler ise vegetatif gelişmeyi sınırlandırır. Krizantemde kritik gün uzunluğu 13.5 saattir. Kuzey yarımkürede yer alan ülkemizde Ağustos-Mayıs ayları arası kısa gün, Mayıs-Ağustos ayları ise uzun gün koşullarına sahiptir. Bu nedenle krizantem yetiştiriciliğinde dikim zamanı, mevsime ve bitkinin gelişme durumuna göre ilave ışıklandırma veya karartma uygulanır. Krizantemde fotosentez için en iyi ışık intensite-

Kesme çiçek KOBİ kapsamında

Türkiye'de, birden çok kurum tarafından oluşturulması nedeniyle, birbirinden farklı

KOBİ tanımları bulunmasının özellikle destekler ve AB ile işbirliği gibi konularda yarattığı sıkıntıları ortadan kaldırması amacıyla, Türk KOBİ tanımı AB ile uyumlaştırıldı. Bakanlar Kurulu'nun 2005/9617 sayılı kararı ile kabul edilen "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik", 18 Kasım 2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Yönetmelik, yayım tarihinden altı ay sonra, 2006 yılının Mayıs ayında yürürlüğe girdi. Türkiye'nin KOBİ tanımını uyumlaştırması sonucunda; hizmet sektörü KOBİ tanımına dahil oldu ve işletmelerin bağımsızlığına ilişkin olarak AB limitleri benimsendi.

YASAL STATÜ

Söz konusu yönetmeliğin 4. maddesine göre "yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, bir ekonomik faaliyette bulunan birimler" işletme olarak tanımlandı. KOBİ'ler ise yönetmelikte şu şekilde belirlendi:

a) Mikro işletme: 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 1 milyon YTL'yi aşmayan çok küçük ölçekli işletmeler,

b) Küçük işletme: 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 5 milyon YTL'yi aşmayan işletmeler,

c) Orta büyüklükteki işletme: 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 25 milyon YTL'yi aşmayan işletmeler.

Yönetmeliğe göre KOBİ'ler, diğer işletmeler ile olan sermaye veya oy hakkı ilişkilerine göre bağımsız işletmeler, ortak işletmeler ve bağlı işletmeler olmak üzere üçe ayrılır. Yeni tanımla getirilen bağımsızlık ilkesi ise yönetmelikte şu şekilde tanımlanıyor:

GEREKLİ KRİTERLER

Gerçek veya tüzel kişilerin sahip olduğu ve bu Yönetmeliğe göre ortak veya bağlı işletme sayılmayan bir işletme;

a) Başka bir işletmenin % 25 veya daha fazlasına sahip değilse,

b) Herhangi bir tüzel kişi veya kamu kurum ve kuruluşu veya birkaç bağlı işletme tek başına veya müştereken bu işletmenin % 25 veya daha fazla hissesine sahip değilse bağımsız işletme kabul ediliyor.